

301-4/515
A. XL.

18/
m

65-0-24

30230

Payne
12/7/11

DE

IMPERIO

SOLIS ac LUNÆ

IN

Corpora Humana,

ET

Morbis inde oriundis.

AUTHORE

RICHARDO MEAD, M.D.S.R.S.

Et in Nosocomio Divi Thomæ Lond. Medico.

Rationalem puto esse debere Medicinam; Instrui verò ab evidentibus Causis, obscuris omnibus non à Cogitatione Artificis, sed ab ipsâ Arte rejectis. Cels. in Præf.

LONDINI:

Impensis RAPHAELIS SMITH ad Insigne
Bibliorum in Porticibus Bursæ Regalis, in
Vico Cornhill. A. D. MDCCIV.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

PRÆFATIO.

CUM Varium ab omni
ævo fuerit, pro diversis
inter se Philosophorum
Decretis, Medicinæ Studium;
mirari subiit aliquoties, post
feliciter jam ante aliquot annos
promotam Causarum Natura-
lium Indagationem, non ea ac-
cessisse Salutari Arti Incre-
menta, quæ à rectiùs institutâ
Ratiocinatione sperare fas erat.

*Quantum profecerint in Rerum Cognitione Sapientiæ Con-
sulti, ab adjunctis Disquisitioni
de Naturâ Geometricis Ratio-
nibus, Authoribus imprimis
Galileo, Keplero, Torricel-
lio & Neutono, Nemo in his
Sacris vel mediocriter versatus
ignorat. Et Conjecturis tamen
adhuc scatet Medicina, & vix-
dum Scientiæ Titulum mere-
tur.*

*Id num Artis ipsius Indoli
debeat, quæ certa Principia
respuat; an potius Medicis vi-
tio*

tio vertendum sit, quòd obli-
 quum *Tramitem* insistentes, no-
 luerint tamen, *Laboris Tædio*,
 redire in *Viam*; aliàs fortassis
 dabitur *Disputandi occasio*. In-
 terim, ut manifestum fiat, quan-
 tum profit *Medentibus*, tum in
Causis, tum in *Remediis Mor-*
borum inveniendis, *Geometriæ*
Studium, difficillimam *Quæsti-*
onem, De *Quarundam Ægri-*
tudinum Circuitibus expli-
 care institui; quæ quidem talis
 est, ut solâ hujus *Discipline*
 ope investigari queat.

Coactus idcirco sum in hac
 Disputatione paulo accuratiores
 inire Numerorum Rationes,
 quàm quas requirere videtur
 Res Medica ; non quo præclu-
 dam aditum ad Disquisitiones
 nostras Iis omnibus qui Geome-
 triam non callent, sed ut Illis
 satisfiat qui summam in expli-
 candâ Rerum Naturâ ἀκρίβειαν
 desiderant ; & ne quis fortasse
 putet, nos pro Causis Mecha-
 nicis fictas Hypotheses, pro
 ipsis Naturæ Legibus inania
 Commenta venditare.

Ne-

Negligant tamen per Me li-
cet, qui nullo Mathematica-
rum Disciplinarum Studio te-
nentur, hanc Operis nostri par-
tem ; Nullam Ego Calculis
Algebraicis gloriolam aucupa-
bor unquam, qui sentio quàm
mibi sit ad hasce Animi Exer-
citationes mediocre nimis Inge-
nium. Et erunt, ut opinor, in
Schedulis his Historiæ aliquot
& Monita, quæ etiam Illis
qui omnia Ratiocinia in Arte
nostrâ despuunt, solam Experi-
entiam Ducem secuti, Usum
ali-

*aliquem in Medendo præbeant ;
qui quidem nostri omnis qualif-
cunque Laboris Finis est.*

*Latè patet iste in quo decur-
rimus campus, neque uno tan-
tum modo innumeris, inter quos
miseri vitam trahimus , Dolo-
ribus opitulamur ; Tum Expe-
rimentis, Tum Ratione, con-
stat Medicina ; & qui huic
minimè fident, eo saltem certiori
spe Salutem promittit Aggro-
tantibus, quo illis instructior ad
Artem accingitur.*

At

At utrumque sane auxilium desiderat Res Medica, ut quibus supersunt Exempla, hos non deficiat Scientia, quæ illa variis Casibus accommodare docet.

Quanquam enim sobriis fortassis & frugi Hominibus, quales fuisse primos Mortales accepimus, adversus infirmæ Valetudinis incommoda, satis fuerit præsidii in perpauca Remedii, quæ Casus ostenderat, & comprobârat Usus; tamen, successu

a *tem-*

temporis, postquam Corpora vitârant Desidia & Luxuria, aliâ sæpe atq; aliâ Curatione opus erat; cùm quærere jam necesse esset non tantum quid Morbum fecerat, sed & quænam Ratio communem ipsius Naturam atq; Indolem in hoc aut illo immutârat.

Hinc mederi oportere, dixit Hippocrates (a), & communia & propria intuentem; quoniam, ut rectè Celsus (b),

(a) Epidem. lib. 1.

(b) In Præf.

Inveniuntur in quibus aliter,
atque in cæteris, idem eveni-
niam ; & Causæ quoque æsti-
matio sæpe Morbum solvit.

*Neque aliâ sane de causâ,
cessasse per septingentos annos,
à Trojano, nimirum ad Pello-
ponnesiacum Bellum, Meden-
di Studium, memoriæ prodidit
Plinius (c), quàm quòd cùm
nova jam non rarò inciderent
Morborum genera, neq; pares
huic operi esse poterant. qui solo*

(c) Lib. 29. in Proœm.

*Ufu Medici evaserant, sibi
vendicârint Sapientiæ Cultores
salutarem Professionem, quæ
sine Naturæ rerum Cognitione
trunca & debilis deprehende-
batur.*

*Hinc de eodem illo Inter-
vallo refert Celsus (d), Habi-
tam esse Sapientiæ Partem
Medendi Scientiam, ut &
Morborum Curatio, & rerum
Naturæ Contemplatio sub
iisdem Authoribus nata fit.*

(d) Loco citat.

Et est quidem in rem nostram quàm maximè, hìc indicare, Geometras reverà insignes fuisse illos Philosophos qui prima posuerunt antiquitùs Artis nostræ fundamenta.

*Excelluit inter omnes Sapi-
 entiae Magistros illis temporibus
 Pythagoras, qui tantam
 acquisivit laudem à Medicinæ
 peritiâ, ut circumferret vulgò
 fama, Peragrasse Ipsum Civitates
 non Docendi sed Me-
 dendi*

dendi causa (e). *At eximii simul erant hujus Viri in Mathematicis Disciplinis Progressus. Id testantur Duo imprimis nobilia Ipsius Reperta, alterum de Quadrato lateris in ὁρθογωνίῳ Triangulo recto angulo sub-
jecti Quadratis laterum eundem continentium æquali; alterum de Area Parabolæ, quam demonstrasse primum ipsum Author est Proclus (f); & ob hoc quidem potius quam*

(e) Ælian. Var. Hist. lib. 4. cap. 17. Vide & Diog. Laert. (f) lib. 4. ad primum Euclid.

illud Inventum, Hecatombam illum immolasse credidit Plutarchus.

Audivit Hunc in Italica Scholâ Empedocles, divino ingenio Vir, qui abdita Naturæ Penetralia rimatus, illa præstitit in Arte nostrâ quæ frustra quis ab Empirica Medicina sperâsset.

Inciderat in Agrigentum, Natalem Urbem, gravis Pestilentia, comperit mox ille causam, & occlusis Montium qua-

quarundam Faucibus per quas
spirantes infalubres Venti
importarant Contagionem, a-
vertit Malum (a).

Pari beneficio & Selinuntios
os affecit, quos cum circum
alluentis Fluvii Vitio & Pu-
tore invaferat Lues, duos Ille
vicinos Amnes in hunc deri-
vari jussit, quo pacto, con-
citato Flumine & purgato
Alveo dulcescebant paulatim

(a) Plutarc. in Lib. περί πλυσταγμοσύνης, & in
illo contra Colot.

Aquæ , & grassari desinit
Pestis (b).

*Ideo imprimis memoratu
dignæ sunt hæ Historiæ, quo-
niam nullis cedere Remediis
Contagiosos Morbos, ad iram
Deorum vulgo relatos, credi-
dit Antiquitas; in utroque verò
Casu auxilium indicavit Me-
chanica Scientia; & à consi-
milibus, denique causis non ra-
rò hujusmodi Calamitates in-*

(b) Diog. Laert. Lib. 8. Segm. 70.

b

ferri,

ferri, innumeræ Authorum Observationes fidem faciunt.

Præceptorem, ut quidam crediderunt, ipsius Hippocratis, Democritum, Geometriæ pariter ac Medicinæ Studium commendavit. Scripsit Ille De Contactu Circuli & Sphæræ, de Geometricis, de Lineis ratione carentibus, simul & De Natura Hominis, de Humoribus & de Pestibus Libros (a).

(a) Diog. Laert. in Vitâ Democr.

*Per Hos quidem & Horum
similes Viros increvit hæc Pro-
fessio ad Hippocratis usque
tempora. Is cùm Vulgi Su-
perstitionem, Empiricorum
Audaciam, & Simulationem
inanemque Sophistarum Of-
tentationem, Artis Processi-
bus maximè obstare deprehende-
ret ; ad illum finem Scripta sua
referebat, ut hisce Impedimen-
tis & Difficultatibus iret obvi-
am. Et Religionibus quidem
obstistere docet in aureolo de
Morbo Sacro Libello ; ubi*

b 2 multus

multus est in patefaciendis illorum hominum Fraudibus ac Fallaciis, qui Pietatis erga Deos specie & obtentu Inscitiam suam velabant, Incantamentis & Lustrationibus Morbos depellere profitentes, quos Medicamentis non poterant.

In Libris de Arte, de Decoro, & de Præceptionibus, tum contra Illos qui Artem esse negantes Medicinam, Experimenta tantum spectabant; tum eos qui perverso more hanc colebant, prolixè & acutè disputat.

Et

*Et animadvertere quidem
lubet, quoniam in partes trahi
video à quibusdam, invitum li-
cet, Divinum Senem, Mecha-
nicum ubique Ratiocinandi
genus, in hisce Tractatibus à
Medicinæ Parente probari &
commendari ; Laudo (inquit
ille) Ratiocinationem, modo
ex iis quæ Sensus compre-
hendunt, aut Experimenta
ostendunt, nascatur, & rite
ex his quæ comparent Con-
clusiones colligat. — Quod
si non legitima Inductione
proce-*

procedat, verum ex Opini-
onum Commentis proficisca-
tur, Molestias & Difficulta-
tes graves affert (a).

*Illustrantur & confirmantur
hæc ab iis quæ de Prisca Me-
dicina differens, inculcat Ipse ;
Postquam enim simillimos esse
plerosque Medicos imperito-
rum Navium Gubernatorum
pronunciasset, quorum dum
tranquillo Mari & secundis
Ventis vehuntur, non depre-*

(a) Lib. de Præcept.

henditur

henditur Artis Inſcitia ; at
 ſi forte gravior Cœlum con-
 traxerit Tempeſtas, conſtat
 mox illorum Culpa factum
 eſſe Naufragium ; Cogno-
 ſcendas imprimis eſſe *docet*
 Rerum Facultates, non fin-
 gendo aut excogitando, ſed
 Vires quas in Corpus noſtrum
 habent & exercent, invenien-
 do ; in quo tum Humorū
 Affectiones, tum Partium Fi-
 guras perpendere oportet ;
 quarum nimirum quædam
 ex ampliore Sinu in angu-
 ſtum Apicem coeunt ; quæ-
 dam

dam expansæ sunt ; aliæ teretes & Cylindraceæ ; aliæ densæ ; aliæ denique raræ & laxæ.

Hæc est illa Sapiëntia quæ cum Studio Medicinæ conjungenda est ; quâque instructus Diis par evadit Artifex (b).

Sed ego fusiùs ista non exponam. Ex dictis manifestum est, Σοφιστὴς appellare Artis Ma-

(a) Lib. de Decor.

gistrum Illos qui fictis super Cau-
 sis argumentantur; At Ἐργῶ Ἰντρος
 habere hos qui ex perspectis Na-
 turæ Legibus & cognitâ Corpo-
 ris animalis fabricâ ratiocinan-
 tur. Quod in Illorum gratiam
 moneo, qui quasi nihil interesset
 inter commentitias Philosopho-
 rum ὑποθέσεις & certas Geome-
 trarum Conclusiones, ita de-
 spiciunt & coram indoctâ Ple-
 be irrident utilissimam Disci-
 plinam.

Næ illi crassâ (ne dicam in-
 vitâ) Minervâ, tum Philoso-
 phiam

phiam tum Medicinam colunt. Longè enim discrepant ab Illorum Opinionibus Horum Rationes. Qui Hypothesin condit, verisimilia sequitur, & id imprimis agit, ut Eventibus & Phænomenis solvendis pares sint & respondeant Positiones. Contrà, Mechanica Θεωρία Demonstrationibus constat, quas aut ex Corporum Figuris colligit Geometriam edoctus, aut ex cognitis jam & manifestò compertis Motûs Legibus necessariâ Inductione, pertexit.

Exem

Exemplis Res ista fiet illustrior ; Concinnavit de Corporum Gravitate Suspiciones & Conjecturas Cartesius, nec quicquam inde in Naturæ Rerum cognitione profecit ; at hujus Leges, nullâ habitâ Causæ ratione, Geometricè persecutus Neutonus, ipsam Mundi Fabricam Contemplationi nostræ subjecit. Morborum Soporiferorum Ideam commentus est Willisius, unde discimus superfuisset Authori Verba, defuisse Medendi Scientiam ; Horum

verò ipsorum Historiam & Symptomata ad Mechanicas Rationes exigens Bellinius, tum ad Notitiam tum ad Curationem gravium Malorum patefecit Viam. Pluribus supersedeo, neq; enim extorquendum est illorum Hominum Suffragium, qui datâ operâ Assensus suos sustinent, & in ipso Sole Caligant.

Et hæc quidem hætenus. Quod ad nostram hanc Opellam attinet, Lectorem Ego Newtoniana aliquantulum doctum desidero, aut qui ea saltem intellexerit

tellegerit quæ ad Sensum Summi Philosophi de Æstibus Maris in Actis nostris Philosophicis (a) luculenter exposuit Vir omnibus bonis Literis eruditissimus E. Halleius.

Cùm meum super hisce Edendis Consilium cum amicissimo A. Pitcarnio, ad Reipublicæ Salutem & Artis Incrementum nato Medico, per Literas communicâssem, laudavit ille Institutum, & pro eâ quâ est Hu-

(a) Num. 226.

manitate, Mihi è Thesauro suo instructissimo Historias de Quorundam Morborum Recursibus, perlibenter suppeditavit. Has, non levia Libelli nostri Ornamenta, idoneis quasq; locis exposui, gavisus Viri in hisce Studiis Principis Testimonio Sententiam nostram confirmasse, eo magis quoniam æquum erat alienis potiùs quàm propriis Observationibus Novæ Theoriæ asserre fidem.

Quod superest, neq; id sane de nihilo est, quòd Rerum Conditoris

ditoris Opt. Max. Sapientiam illustret nostra Dissertatio, & Ipsius Bonitatem miro artificio junctam patefaciat ; qui cùm omnibus Viventibus summâ Curâ prospexerit, hoc Bruta inter & Ratione prædita Animantia fecit Discrimen, ut cùm fruerentur illa communibus Naturæ Beneficiis, Nobis ultrâ liceret, Horum Rationes & Usus explorare & Dædalæ Molis divinum Opificium contemplari.

Curam deniq;, memoratorum Casuum ideò perstrinxi breviter

*ter, quoniam quæ Mihi in ple-
risq; Morbis Notatione maximè
digna in dies occurrunt, illa, si
neq; animus neq; otia ad Scriben-
dum defuerint, in Publicum ali-
quando emittere constitui. Tu,
interim, Lector, hisce Fruere &
Vale.*

*De Imperio SOLIS ac LUNÆ
in Corpora Humana, &
Morbis inde Oriundis.*

C A P U T I.

MOrborum complurium *Accessiones & Circuitus à Lunæ* Viribus pendere, ab omni ævo crediderunt Antiqui. Immo quosdam esse qui soli *Astorum Influxui* originem suam debeant Testimoniis suis comprobant; Historiarum enim illorum qui populariter grassantur Morborum Ultimi Scriptores toti sunt in enumerandis *Corporum Cœlestium* Motibus & Influentiis. Idcirco *Thessalum* Filium monet *Hippocrates*

B

poocrates (a) ut Arithmeticæ & Geometriæ operam det, quoniam *multum possunt in Ægritudinibus Ortus & Occasus siderum* (b).

At verò cùm temporis decursu Philosophorum Decretis accommodari cœpisset Medicina, nec tamen ex his ulli Compagis Animalis cum Astris Consensum explicare aggredierentur, neglectâ paulatim verâ observandi Normâ, non alia Cœlestibus hisce Causis tribuebatur Efficientia, quam quæ à manifestâ Aeris Ambientis Dispositione peti posset; nisi forte excipere velimus quasdam quasi veritatis scintillas quas vanis suis Commentis obscuratas etiamnum jactat. Astrologorum vulgus.

Animus itaque est, ut certi aliquid in re perdifficili & recondi-

(a) *Epist. ad Thessalum.* (b) *De Aere, Aquis & Locis.*

tâ constet, ostendere primùm *Solis Lunæque* Cursum præter Mutationes quas Anni tempora & tempestates hinc oriundæ inducunt, pro variis eorum Stationibus variè Corpora nostra afficere, & Fluidorum Motus turbare; Inquirere deinde, quinam morbi, quæve in morbis Symptomata hinc trahant originem; & quantum deniq; ad Medicinam rectè faciendam conferant hujusmodi Ratiocinia.

Perpetua est Autorum qui *Historiam Ventorum* conscripserunt Observatio; Status Cœli maximè *Ventosos* incidere in Æquinoctium Verum aut Autumnale. Notum quinetiam est pacatum alioquin Aera *Ventorum* vi plus minus agitari plerumque Meridie & mediâ Nocte, hoc est, *Sole* ad Meridianum Cœli fastigium, aut subter Cœli ima & Meridiano contraria, accedente.

Idem pariter contingere, cum intumescit maximè Maris Æstus, hoc est, *Lunâ* summum Cœli Verticem aut huic oppositum locum tenente. Servant idcirco hæc Tempora quibus Agricultura aut Res Nautica Curæ est. Novam denique Plenamque *Lunam* Tempestates Cœli commutare coortis Ventis, nemini non compertum est. Evolvat qui de his certior fieri cupit, *De Chales de Arte Navigandi Librum, Gassendi Philosophiam, & J. Goad Astro-Meteorologica.*

Hæc omnia cùm rato & perpetuo Naturæ ordine eveniant, mirum est Philosophos nondum illorum Causas accuratiùs explorasse. Quanquam enim verissimum sit variam esse admodum & à diversis pendere Principiis *Ventorum* Originem, at nihilominus constans adeo & certus stasis temporibus horum
Recur-

Recurfus, unam aliquam neceffariò quæ conftanter & eodem modo agat, habet à Naturâ Cauſam.

Jamdiu compertum eſt, *Aera* Terram noſtram ambientem eſſe Fluidum ſubtile virtute elastiçâ præditum, cujus inferiora à ſuperioribus premantur: Vis verò cujuſcunq; Partis undiq; in Orbem æqualiter ſe diffundat. Hinc fit, ut ſi externa quælibet Cauſa Gravitationem hujus Elementi in quovis loco minuat, ea ſimul efficiat ut ruat conſeſtim in eam ſedem ab omni parte circumfuſus *Æther*, uſq; dum reſtituatur in toto Ambiente *Æquilibrium*, quod in omnibus corporibus fluidis locum obtinere neceſſe eſt.

Hujusmodi quivis Impetus *Ventum* faciet, qui nihil eſt aliud niſi concitatio *Aeris* motus verſus certam aliquam Mundi Plagam. Inquiren-

quirendum igitur erit num suppetat universalis quæpiam Causa quæ pressionem Aeris enumeratis modò temporibus immutat, hæc enim quæcunque sit, Ventos & si quæ alia hinc pendent Phænomena, per certa illa Intervalla, recurrere faciet.

Æstus Maris reciproci tum miro quo fluunt Ordine, tum insigni quam Animantibus ferunt utilitate, nunquam non invitarunt ad sui Contemplationem illorum ingenia, qui studio Naturæ tenebantur. Ast frustrà tamen tentarunt omnes nobile hoc Divini rerum Conditoris Artificium, usque dum altiùs petita *Principia* & Rebus ipsis consona patefecit Orbi *Newtonus*. Horum demum ope discimus, a conjunctis aut separatis *Solis Lunæque* Viribus, quarum tamen effecta incertæ locorum aliorumque

rúmque Casuum Rationes augent & minuunt, oriri omnes *Æstuum* Varietates. Cúmque memoratæ jam *Aeris* Mutationes iisdem eveniant temoporibus quibus contingunt Maris Fluxus, sintque pariter tum Aquæ Oceani tum ambiens nos *Æther* Corpora fluida iisdem Legibus Motûs magnâ ex parte subjecta, liquet locum hic habere illud summi Philosophi effectum, horum, nimirum, *Effectuum Naturalium ejusdem generis easdem esse Causas* (a).

Quodnam inter hæc discrimen faciat nota illa *Aeris* Virtus quâ caret Aqua, mox dicam; sepositâ tantisper hujus consideratione, hoc constat, sicuti intumescit Mare, sic bis semper vicenis quinisque horis attolli debere ad insignem altitudi-

(a) *Newton. Princip. pag. 402.*

nem nos ambientem *Aera*, ab attractione *Lunæ* ad meridianum *Coeli* fastigium accedentis, ita ut *pro Sphærali* se in *Sphæroidem*, quam vocant, *Figuram* induat, cujus longissima *Diametros* producta per *Lunam* transfret. Eandem pariter necessario sequi *Ætheris* Intumescientiam, quoties *Sol* ad loci cujusvis *Meridianum*, aut supra aut infra *Horizontem*, pervenit. Fieri quinetiam hanc *Maximam* quando *Luna* *Nova* vel *Plena* est, a conjunctis nimirum utriusq; *Astri* *Viribus*; *Minimam* verò quando ea *dimidia* est, quatenus nempe, in contrarias partes trahentibus eo tempore *fideribus*, sola *Virium*, quibus alterum alteri præpollet, differentia, effectum pariat. *Mediocre* denique eandem fore tempore quod inter *dimidios Lunæ* *Orbes* & *Novam Plenamve Lunam* medium est.

Præter

Præter hæc, altiùs solito se attollit *Aer* circa duo *Æquinoctia*, quoniam cum *Æquinoctialis* *Linea* illi *Globi Terrestris Circulo* adversa respondeat qui *Diametrum* habet maximam, utrumque *Sidus* dum in illa versatur *Terræ* est *Vicinius*. Præterquam quod *Agitatio Fluidi Sphæroidis* in *majori Orbe* se revolventis major sit, & *Vis insuper Centrifuga*, a diurno *Telluris Motu* orta effectum habeat eò loci longè maximum. *Vires* acquirant hæ *Causæ* a *Novâ Plenâve* hisce temporibus *Lunâ*, ob dictam modo rationem; continget verò circa dimidios *Sideris orbes* his mensibus minima *Attractio*, quoniam *Luna* tunc temporis ab *Æquatore* maxime declinat. *Variæ* denique *Lunæ* in *Perigæo* & *Apogæo* *Distantiæ* efficiunt, ut hæ *Mutationes* paulum

C

lùm antecedant Æquinoctium Ver-
num, Autumnale verò subsequan-
tur.

Omnia hisce contraria eveniunt
necessariò, cùm in *Solstitialibus* Cir-
culis hærent duo Sidera.

Ult finem tandem faciam, in iis-
dem *Parallelis*, ubi *Lunæ* Declina-
tio est illum Coeli Polum versus
qui altissimus insurgit, validissima
est *Attractio* cùm illa ad ejus loci
Meridianum Verticem accedit, mi-
nima verò ubi pervenit ad Meridi-
anum loci oppositi. Quod contrà
contingit in *Parallelis* his adversis.
Causa est in Sphæroide Terræ Æ-
therisque Figurâ.

Non alio fundamento nititur to-
ta hæc Ratiocinatio quam *Newtoni*
Doctrinâ de Æstibus Maris ad Ac-
rem

rem utcunque accommodatâ. Neque sane difficile erit ex jam dictis intelligere quâ necessitate statis iis temporibus recurrant memorata modo *Ventorum Phænomena*. Proximum itaq; est, ut ostendam, tum quantum attollantur *Oceani Aquæ*, tum quibus de Causis superet harum *Fluxus Lunatica Ætheris Intumescencia*; quo clarius, quanti illa momenti sit ad turbandos *Machinæ Animalis Motus* percipiatur.

Demonstravit *Newtonus* (a) vim Solis ad Mare movendum eam habere rationem ad Vim Gravitatis quam habet 1. ad 12868200. Esto illa,

$$S. : G :: 1. n. \quad \text{Unde } S = \frac{G}{n}.$$

(a) *Princip.* Lib. 3. Prop. 36.

Vires pariter Lunæ quibus attolli-
tur Mare esse ad Gravitationem in
proportione 1. ad 2031821. Sit
hæc,

$$L. G :: 1. s. \quad \text{Unde } L = \frac{G}{s}.$$

Cúmque Vis Centrifuga Parti-
um Terræ a diurno Motu orta sit
ad Vim Gravitationis ut 1. ad 291.
Esto hæc,

$$C. G :: 1. e. \quad \text{Unde, } C = \frac{G}{e}.$$

Hinc,

$$s + L. C :: \frac{G}{n} + \frac{G}{s} \cdot \frac{G}{e} :: \frac{1}{n} + \frac{1}{s} \cdot \frac{1}{e} :: 1. \frac{s n}{s + n \times e} :: 1. 6031.$$

Docuit nos idem Philosophus (a),
Vim Centrifugam sub Æquatore, A-

(a) Princip. Lib. 3. Prop. 37.

quas attollere ultrà quàm circa *Po-*
los intumescunt, ad pedes 85200.
 Unde, cum ea Vis quæ est ut 6031
 Elementum hoc ad ped. 85200, in-
 tumescere faciat, junctæ Solis Lu-
 næq; Vires, quæ sunt ut 1, idem
 ad pedes 14 attollent, nam $\frac{85200}{6031}$
 = 14. quàm proximé.

Notum jam est, eo majori Impetu
 ferri referrique Maris Æstus quo
 promptius & facilius Virtuti Tra-
 henti obsequi possunt Aquæ. At
 verò cum positum sit, rationes in-
 eunte *Edm. Halleio*, sagacissimo Geo-
 metrâ (a) *Aeris* Regionem ad 44
 usq; Milliaria diffundi; Aquarum
 porro Oceani mediocrem Altitudi-
 nem, esse dimidii *Milliaris*; Liquet,
 Spatium a *Sphærâ Aereâ* occupatum

(a) *Philos. Transact.* N. 181.

centenis circiter Vicibus *Oceani* Molem, etiamfi Globus *Terræ* Aquis undique operiretur, superare.

Hinc major erit in ampliori Orbe circumacti liquidi *Ætheris* agitatio.

Obstant prætereà accedenti & recedenti *Mari*, hîc *Scopuli*, illic *Vada* & inæquales *Littorum Sinus*. At surgentem in altum *Aera* nihil reprimat ; Cujus ea porrò est *Tenuitas* & præ *Aquâ* mira *Fluiditas*, ut minimâ *Vi* facillimè quaquaversus impellatur & excurrat.

Hoc nunc restat ut dicam, Eam locum obtinere in Corporibus quæ attrahuntur Legem, ut *Vires attractionis* sint in ratione *Quadratorum* *Distantiarum* suarum *reciprocâ* ; unde validius multo erit ob majorem hujus

hujus Elementi viciniam, in *Aera* quàm in *Aquas* Solis Lunæque Imperium.

Majoris verò denique momenti est Virtutis in *Æthere Elasticæ* Consideratio, cujus hæc est Conditiō & Natura, ut ad *Pressionem* quæ ei incumbit *Rationem* habeat *reciprocam*. Hinc, diminuto, quod incumbit, Pondere, immane quantum se in altum explicabit subiectus Aer.

Verum quidem est minui *hanc* paulatim & decrescere, ita ut ultra certum a Terrâ Terminum sit Momenti nullius ; At ideò tamen vel levis hujusmodi Mutatio parit hic Effectum maximum, quoniam ab illâ fit, ut velociùs Facultatem Trahentem sequatur circumfusa Globo Volubilis Materia.

Ista

Ista quidem omnia & ejusdem generis alia efficiunt, ut ab eâdem *Vi Lunari Ætheri* quàm *Aquis* longe majores *Æstus* inferantur. Neque patitur hujus Instituti ratio ut operosis *Calculis* quantum ad hanc rem conferant Singula, & quo momento agant, accuratiùs exequar. Ad Propositum satis est, cùm Universalem esse, tum certis Intervallis reverti, dictas Aereæ Regionis Motiones, ostendisse.

Hæc cùm ita se habeant, facile est, ex *Æstibus Maris*, *Reciprocanti* simul *Ætheris* Impetum Conjecturâ assequi. Videmus ab Intumescentiâ ad quatuordecim Pedes, quantâ *Vi* appellant ad Littora detumescences Aquæ; Turbines itaq; *Ventorum* concitet necesse est, altiùs longè (ultra *Milliare* forsan) leva-

tus

tus *Aer*, nisi forte præsto sint aliæ
quæ his obstant Causæ.

Neq; sane dubitari par est, quin
eodem Rerum Opificis Opt. Max.
Consilio eveniant hi utriusq; Ele-
menti *Fluxus Refluxusque*, qui Moti-
bus his reciprocis tum *Aquas Oceani*
Stagnationis & Corruptionis Vitiis,
quibus Animantibus omnibus noxiæ
evaderent, immunes præstat ; tum
Fluidi Ætherei purum & salubrem
Statum, sine quo nulla Nobis con-
stare possunt Vitæ Officia, in dies
conservat & recreat.

Hujus Artificii Usus experimur
quotidiè, Modum verò, quòd sci-
am, monstravit hætenus Nemo ;
At non aliud tamen magis spectare
debebant li, qui in *Apricis & Aper-
tis* Locis citissimè convalescere Æ-
gritudinibus confectos, in *Humidis*
contrà & *Conclusis*, vel Sanissimos
D facile

facile Morbis corripì, Observabant.

Unicum tantum occurrit quod nostris hisce Ratiociniis opponi fortassis possit Argumentum. Nimirum, si dicta modò Phænomena a memoratis Causis ducerent originem, cùm illæ ejus Naturæ sint quæ *Aeris* pondus imminuant, debere necessario *Novâ* imprimis *Plenâque Lunâ* subsidere in *Barometris Argentum Vivum* ad certum Terminum, quod tamen contrà evenire comperiunt *Ephemeridum Barometricarum* Conditores.

Id ipsum imprimis miratus est *Ramazzinus*, Verisimile ratus, quòd sicut in Oceano hisce temporibus majores *Æstus* quàm cæteris diebus *Lunaris Mensis* *Nautæ* conspiciunt, ob Dominatum quem supra Mare creditur habere *Lunare Sidus*, ita quoq; in *Atmosphærâ* notabili

ter aliqua Alteratio in Gravitate apparere debeat ; sed reverà (inquit) nihil Effatu dignum adnotare licuit ; nam in Noviluniis & Pleniluniis cunctorum Mensium nullum ferè discrimen in Mercurii altitudine respectu præcedentium & subsequentium Dierum compertum est ; sicuti neq; silente Lunâ quicquam memoratu dignum observatum (a).

At eximit hunc Scrupulum rectè perpenſa variè librati in *Fistulâ Torricellianâ Hydrargyri* Causa ; Habet illa quidem a *Ventis* originem, qui quamvis Lunarem Actionem perpetuò sequantur, fieri tamen minimè potest, ut Horum Effecta ad eundem modum ubivis Locorum incidant ; cùm ea sit harum Causarum conditio, ut hìc deprimant, illìc verò eodem tempore attollant præ-

(a) *Ephemerid. Baromet. Martii. Ann. 1694. p. 19.*

ter solitum suspensum Liquorem ; Distracto nimirum & laxato in uno Loco incumbentis *Aeris* Cylindro, cujus Gravitās in alio augetur, ob Accessionem densati, & in Cumulum quasi coacti *Ætheris*.

Hinc fit, ut nulla super hâc re institui possit certa & constans Observatio ; Utque iis Temporibus quæ sunt *Ventis* maximè opportuna, in horas ferè mutetur altitudo *Mercurii* ; Uti de *Æquinoctiis* indicavit jam dictus Author, Circa hæc enim insignes Variationes, ac præcipuè in *Æquinoctio Autumnali* inspexit, eâdem die ad plures *Lineas* modò ascendente modò descendente *Mercurio*, qui in *Solstitiis* eandem altitudinem quam diebus præcedentibus habebat, prorsus servavit (a).

Porro autem, ab aliis etiam Fontibus, præter jam dictam Causam

(a) Ibid. p. 20.

trahunt originem *Venti*, iisq; inter se adeò diversis, ut incertâ Temporis Lociq; ratione, Horum Effecta subsequi necesse sit. Unde spirantibus *his* in adversum, aut in obliquum variis modis, fallit unius tantum Principii rationes subducentem Calculus.

Quæ verò incertos hos nullóq; ordine recurrentes *Ventos* concitant Causæ præcipuæ, hæ sunt.

Primò, *Vapores Elastici* vi Ignis subterranei e Terræ visceribus erumpentes, & in Æthere a quibuscunq; Causis densati.

Secundò, *Effluviorum* e variis Corporibus Concurfus ejus naturæ ut Rarefactiones Fermentationésq; quales a commistis *Chymicis* quibusdam Liquoribus vulgò evenire experimur, excitet. Hujusmodi
enim

enim incidere interdum *Phænomena*, docet nos *Fulminum Meteororúmque* ratio.

Tertiò, *Montes Incendia evomen-tes & Terræ Motus*, quæ Aeris Fluxus ad diffitas usque *Regiones* propagant.

Quartò denique, *Cometarum* aliorúmque *Siderum Vires*, quæ *Solis Lunæque Imperium* variè turbant.

His accedit constans illa *Fluentis Aeris Causa, Solis Calor*; Ab hoc enim uti *Generales illos Statúsque Ventos* oriri, qui in *Mari Zonæ Torridæ*, sive quod inter *Tropicos* jacet, spirant, ingeniosè demonstravit *D. Halleius (b)*; ita ubicunq; *Terrarum Eundem Motiones Ætheris*

(b) *Philos. Transact.* N. 182.

variè mutare posse, certissimum est.

Quinetiam, Scimus *Turbinibus* subinde agitari supernos *Coeli* Tractus quùm interim tranquillus est & serenus Terram proximè ambiens *Aer*. Et intercedere plurimis in locis increbrescentibus *Ventis* sublimia Montium Juga. Tot tantique prohibent Casus ne eundem ubique ordinem servant, quæ *Lunarem actionem* consequuntur Effecta.

Quibus sic ostensis, convenit jam demonstrare, quibus de Causis hi qui intumesciente *Maris Æstu*, *Novâ Plenâque Lunâ* & tempore *Æquinoctiali* contingunt *Ætheris Môtus Corporis Animalis Fabricam* immutent. In quam rem hæc tenenda sunt.

Primò,

Primò, Animantia omnia quo Spiritum suo commodo & fine labore ducant, *Aere* indigent ad certum modum *gravi*. Pondere nimium suo in inanes Pulmonis Fistulas impellitur spirabile Fluidum. Quapropter, imminutâ eâ quâ dictum est ratione, his temporibus *Ætheris* ambientis *Gravitate*, minor solito in Thoracem haurietur ipsius Portio, quæ cum minorum sit virium ad Sanguinem subigendum, illiusque impetum quo ad Cordis sinistrum Ventriculum fluit promovendum, tardiùs conficiet Circulum suum hic *Liquor*: Unde parcius erit Fluidi quod in Nervos derivatur *Secretio*.

Deinde, Non *gravis* solùm, sed & *Virtute Elasticâ* ad definitum gradum, præditus esse debet, qui Respirationi idoneus sit *Æther*. Sicuti enim ille ponderis sui vi irruit

ruit in *Asperam Arteriam* dum tra-
 bitur Spiritus, ita dum redditur,
 pelli solet, Musculorum Abdomi-
 nis ope, in extremos hujus *Fistulæ*
 Ramos, ubi concessâ, ob demptam
 incumbentem Pressionem, se expli-
 candi libertate, illiduntur quaquâ-
 versus *Particulæ elasticæ* in *Vesicu-*
larum latera, & coarctatis hoc mo-
 do *Sanguinis* Canaliculis, motui ma-
 gis aptum reddunt Vitale Flui-
 dum. Idcirco, quæ hanc *Aeris*
Facultatem immutant, turbabunt si-
 mul Compagis Animalis Motus,
 memoratæ Causæ.

Experiuntur harum Conditio-
 num necessitatem li, qui altissima
 Montium Cacumina ascendunt; his
 enim cum insigni labore & angustia
 ducitur Spiritus, & tantum non
 præcluditur; non aliâ de causâ,
 quàm quòd tenuis supra modum
 & purus illic occurrat Æther; hoc
 E est,

est, minùs quam par est *ponderosus* & *elasticus*, & cujus vix ea hauriri queat portio quæ inflando Pulmonem sufficiat.

Postremò, Inclusam continent Liquores omnes in Corpore animali *Auram* quandam *Elasticam*, quæ hanc habet naturam, ut Vinculis suis soluta vires suas exerceat in omnes partes. Et hæc quidem Motuum illorum intestinorum quos in Sanguine & cæteris Fluidis Vitalibus observamus, causa est. Quorum impetum dum in Canalibus suis fluunt, reprimit superficiem corporis ambiens Aer. Imminutâ igitur hujus Pressione Facultatem habet se protinus explicandi *Internus Æther*, pro ratione dempti de externo Elemento Ponderis. Hinc, fermentescentibus Humoribus, mutantur minimarum particularum Cohæ-

Cohæsiones & Nexus, & ultra modum tenfi rumpuntur subinde tenuiffimi Canaliculi.

Non aliâ ratione contingit hoc, quam quâ Animantibus ope *Antliæ Pneumaticæ* eliditur Spiritus ; hæc enim anhela primùm fiunt, deinde subtracto paulatim Aere intumescit corpus, collapsis in angustum ita sub mortem Pulmonibus ut Dissecantis sensum ferè effugiant (a).

Duo hîc prius quàm ad alia pergam necesse est ut moneam ; Primum, Effectum maximè notabilem jam expositarum causarum in his fore quorum imbecillum est Corpus & offensis obnoxia Valetudo ; Obsistere contrà hisce *Influxibus* illos quibus est in Humoribus impetus major & firmioribus instructa Fibris Machina. Hanc ob

(a) Vid. *Esperienze dell' Accademia del Cimento*. p.m. 113.

rem, quæ hinc eveniunt interdum Mortalibus mala minime possunt ejus esse momenti ut imminuant Laudem quæ Artificio debetur Supremi rerum Arbitri, qui has Ætheri motûs leges posuit. Optimo Consilio prospexit Divinum Numen *Universis* Animalibus, fieri tamen non potuit quin *Singulis* nonnunquam & Paucis cederet in Detrimentum hæc ipsa Cura. *Solis* Situm & Distantiam a Tellure eo modo disposita esse quis dubitat, qui Rerum Universitati Lucis Calorisq; Diffusione maximè conducat? At nihilo secius noxii interdum evadunt nonnullis in Regionibus nimii Fervores; In aliis, adeò acris est Frigoris, mediâ hyeme, Vis, ut huic ferendæ pares esse non possint quibus est a Naturâ paulo infirmius Corpus; In omnibus, Tempestatum Vicissitudines Morbos

bos quandoq; pariunt. Optimè tamen humano Generi consultum esse, ab omnibus ultrò conceditur. Præterea, sicuti sua habent quiq; allati jam Casus Auxilia, ita tanta sunt *Fluxibus* hisce *Aeris* opposita *Obstacula*, tot modis ingruentibus hinc damnis occurritur, ut ea nullo loco habenda sunt præ insignibus quæ secum iidem ferunt Commodis, quorum ea est conditio, ut omnibus, quotquot alit Terrarum Orbis, Animantibus usui sint.

Deinde, hoc etiam sciendum est, suas quæq; Vires fortita esse & reliqua Sidera, quæ quamvis Solis Lunæq; Actionem non æquent, conspirant tamen variis modis ad horum *Influxus* in Corpora nostra augendos vel minuendos. Et tanti sane Momenti sunt hujusmodi *Concursus* ut extra dubium sit his quandoq; acceptam referri debere
subi-

subitam & occultam Morborum Gentibus universis ingruentium Vim. Neque aliud Hercules est *Hippocratis* $\theta\epsilon\acute{o}\nu \pi$ (a), cujus in Ægritudinibus rationem haberi jubet, quàm Ambientis Terrain *Aeris* Status ab Astrorum Imperio genitus. Uti latius alibi dictum est (b).

Hâc denique de Causâ Antiquorum Observationem meruit *Canicula* (c), quod Sidus cùm maximum sit & in id tempus incidat ejus Ortus quo radiis Solaribus maximè fervescit Æther, incrementa hinc necessariò capient quæcunque nimios Calores consequuntur incommoda ; difficilior erit Morborum Cura, & a Febris ardentibus gravius solito imminebit Mortalibus periculum.

(a) *Prognostic.* 1. (b) *Account of Poisons*, Essay 5.
(c) *Hippocrat. De Aere, Loc. & Aq.*

CAPUT II.

HIS sic expositis, Dispiciendum jam erit quas præcipuè Corporis nostri Actiones lædant Periodicæ hæ Liqueurum ipsius in Canalibus suis Turgescentiæ. Neq; propriâ tantum Observatione, sed & ex Medicorum Libris allatis Exemplis nostra confirmabitur Sententia. Revera enim hujusmodi Historias referentibus Authoribus tutò licebit adhibere fidem, cùm nullus hîc sit *Opinionibus*, quæ corrumpunt plerunque Narrationes, locus ; & nuda constet Veritas extra Philosophorum Ratiocinia positis *Casibus*.

Comitialis Morbus cùm aliàs sit difficilis, tum hoc ipso Mirabilis prorsus

prorsus Medentibus visus est, quod Novâ imprimis Plenâque Lunâ soleat recurrere. Regit (inquit Galenus (a)) Luna in Epilepticis Periodos. Dicti sunt, hâc de causâ a Græcis Scriptoribus hoc malo laborantes Σεληνιαχοι (b), in Historiis Novi Fœderis Σεληνιαζόμενοι (c), ab Authoribus verò Latinis, Lunatici (d). Vidit T. Bartholinus (e) Puellam Epilepticam habentem in Facie Maculas, quæ pro variâ Lunæ Phasi tam colore quàm magnitudine variæ erant. Tantum (ait Ille) Corporibus nostris cum Cælo commercium.

Retulit mihi D. A. Pitcarnius se Virum invisisse triginta annorum, Corporis habitûs paulo gracilioris, & Temperamenti ad Melancholi-

(a) *De Diebus Critic.* lib. 3. (b) *Alexand. Trallian.* lib. 1. cap. 15. (c) *Matth.* c. 17. v. 15. (d) *Apuleius de Virtutibus Herbar.* c. 9. & 65. (e) *Histor. Anatom. Centur.* 2. H. 72.

cum accedentis. Ipse jam ante novem annos, post largum Sanguinis è Naribus Profluvium, de subito questus erat quasi humoris alicujus a dextrâ ad summum Brachium ascendentis motu ; hinc Sensibus orbatus humi concidit ; Mox ad se rediens, Torpore tenebatur illius Manûs adeò gravi, ut nullus constaret Digitis Motus ; Brachium verò dextrum, ipso invito, ad quatuor horæ *Minuta*, magnâ vi prorsum retrorsum agitabatur, depedito interea Linguae usu. Recurrit a primo quo invasit tempore, hoc malum singulis annis, certo ordine, Mensibus *Martio* & *Septembri*, hoc est, circa *Æquinoctium* Vernum & Autumnale, *Novâ Lunnâ*. His porrò notabilis est iste Casus.

Primò, Sæpiùs de nocte quàm de die ingruit Paroxysmus.

Secundò, Nunquam Pedes aut Brachium finistrum occupat hujus vis.

Tertiò, Qui jam, a primâ scilicet Ægritudinis Accessione, invadit *Stupor*, non aufert Sensus. Ambulat enim, urgente ipso, aut Equo vehitur Æger.

Quartò, Discurrente adhuc per manum *Humore*, perstat digitis Motus, cùm verò jam Brachium tenuit, amittitur ille simul cum horum Sensu. Obsidet hinc idem dextram Capitis partem, & violentas parit Brachii Motiones, ad tria quatuorve *Minuta*.

Quintò, Iis Anni temporibus, quibus incessit Morbus, bis aut ternonnunquam horæ spatio redit
Torpor,

Torpor, interdum semel tantum intra biduum aut triduum.

Sextò, Deteriorem fecit hanc Infirmitatem *Balnearum* calidarum *U-*
fus ; graviores enim solito erant
qui subsequebantur *Paroxysmi*.

Septimò, Denique, Labefactatur
insigniter *Memoria*, circa tempus
ingruentis Mali.

Fœminas complures sibi notas
testatur Vir in Medicinâ prope sin-
gularis, quæ ad *Lunæ* motum Sym-
ptomata *Epileptica* patiuntur ; *præg-*
nantes imprimis, & quibus, cùm
maturiùs solito *parere* defierint, de-
fecerunt ante consuetum tempus
Profluvia menstrua. Hæ in somnis
sæpè, interdum & de die, his *Pa-*
roxysmis tentantur.

Duas porro se curâsse meminit
Puellas, quibus *Motus Epilepticos*

apportabat *Luna* ridiculos planè, & qui Morbum quem *Choream Sancti Viti* appellat vulgus referebant. Incerti erant & ad similitudinem Saltationis ferè compositi Gestus; suppressa quinetiam vigente maxime Paroxysmo Vox. Hoc Malum laudatis à D. *Sidenhamo* in *Schedulâ Monitoriâ* Medicamentis depellere frustra aggressi fuerant, qui *Menstruos* ipsius Circuitus non animadvertabant Medici.

Mirum prorsus & minimè vulgarem deprehendi non ita pridem. Ipse in Puero hujus Ægritudinis cum *Lunâ* concentum. Erat Ille quinq; circiter annorum, & adeò graves miserum torquebant *Convulsiones*, ut conclamatum ferè non semel jaceret Corpus. Remediis tandem ægrè cessit Morbus. At post aliquot dies ingruebat denuò,
plena

pleni *Lunâ*, fervantibus *Sideris* Periodos ita constanter Paroxyfmis, ut Maris *Æstibus* quotidie responderent. Suppressa semper erat Vox & ablati Sensus affluentibus ad Littora Aquis, refluentibus his ad se rediit æger. Animadvertit hoc ipse Pater, habitat enim ad Ripam *Thamisis*, & Magister est Navigii onerarii, quocirca Fluvii Cursus sedulo servare solet. Constans verò adeò & status fuit reciprocantis Mali ordo, ut de Lecto non semel surrexerit Parens ad ea quæ sui erant Muneris agenda, Clamoribus Filii Sensum, discussâ Paroxyfmi vi, recuperantis, è Somno suscitatus, & de *Refluxu Fluminis* certior factus. Mansit per quatuordecim dies hæc Morbi conditio, ad *Novam* nimirum *Lunam*, quo tempore, è ficcæ Scabiei, quæ ab admoto in initio Mali (uti mihi sæpe

in

in hujusmodi Cafibus Mos est) Occipiti Emplastro *Epispastico*, summum Verticem obduxerat, avulsâ Crustâ, profluxit inopinatò magnâ copiâ serofus & limpidus Humor. Levabat ægrum diris Cruciatibus hæc Eruptio ; Hinc id magno studio agebam, ut perstaret ad longum tempus hoc è Capite *Liquoris* Effluvium ; & impositis quæ supercre-scentem Carnem coercent Cataplas-matis, res ex voto successit. Cùm verò tæderet tandem hujus Curæ Parentes, inducta est Ulceri Cica-trix, Et purgato ter quaterve, sub *Novam* imprimis *Plenâmque* Lunam, *Mercurio dulci* & *Pharmacis* confi-milibus, Corpore, incisa est in Brachio sinistro *Fontanella*, ad præ-cavendum aliquâ ex parte Morbi recursum ; nam in Occipitio, quâ summa Cervicis Vertebra cum Ca-pite committitur, Vulnus infligere
(quod

(quod in rem Pueri proculdubio fuisset) per amicos non licuit. Immunis tamen hoc pacto ab omni gravium Symptomatum accessione servatus Æger, robustis jam viribus adolefcit.

Jure fortassis quis credat, Ignorantiam *Causarum* de quibus agitur in causâ esse quòd nullæ occurrant in immensis Rerum Medicarum Voluminibus hujusmodi Historiæ, & fore demum quum Harum diligenter habebitur ratio, ut non rara extent confimilis Συμπτώσεις Exempla.

Unum porrò restat ut moneam, nimirum Illos *Maniacorum Furores*, qui ad *Lunæ Circuitus* revertuntur, conjuncta etiam secum ferre *Comitialis Morbi Symptomata* ; id quod se perpetuò comperire mihi non semel affirmavit Doctissimus Vir, D. *Tyson*, in *Nosocomio Mente Captorum Lond.*

Lond. Medicus, qui idcirco hoc modo ægrotantes *Insanos Epilepticos* appellare solet.

Hæc cum ita se habeant, minimè mirum est ex Veteribus quosdam (uti Authore *Aretæo* (a) discimus) hunc Morbum ad *Lunam* penitus retulisse, opinantes Illam hoc Mali genus Sceleratis hominibus, in Flagitiorum poenam, immittere, & *Sacrum* propterea ducentes.

Congenerem *Comitali Morbo Vertiginem* dicit *Galenus* (b), hinc *Parvam Epilepsiam* antiquitus appellatam esse scriptum reliquit *Cælius Aurelianus* (c). Hoc certe huic Malo cum illo convenit, quòd utrumq; *Lunares* plurimum servet Periodos. Hoc idem testantur quàm plures a *Pitcarnio* notati Casus.

(a) *Aret. Cappad. de Diuturn. Morb. lib. 1. c. 4.* (b) *In Aphor. Hippocr. Comment. 3. Aph. 17.* (c) *De Morb. Chron. lib. 1. c. 2.*

Ad Epilepsiam deniq; referendi sunt qui *Hysterici* vulgò audiunt *Affectus*, quibus eo feliciùs medebitur quis, quo horum Periodos diligentius animadverterit. Narrat Casum *Pitcarnius* sibi notæ Mulieris juvenis at nuptæ, obeso corpore & Crine rubræ; cui justo parcius fluxerunt semper *Menses*: Illa jam a quatuor annis quæsta fuit de molesto *Compressionis* in Vertice sensu, descendente simul ad Humeros usque gelido Humore, cum gravi *Vertigine* & *Strangulatione* Faucium. Evomit quinetiam Ventrículus acrem Pituitam; Dolore & angustia premuntur Præcordia; urgetque mane cum de lecto surgit, Spiritûs Difficultas. Recurrunt ordine constanti hæc Mala, Novâ Plenâq; Lunâ.

Morbum recenset *Carolus Piso* (a), in describendis *Ægritudinum Historiis* nulli secundus Author, *Illustris Fœminæ*, cui, non sine sensu *Suffocationis*, circa *Noxam Lunam*, gena sinistra cum colli parte manifestum in *Tumorem* tollebatur. Et visam sibi memorat *Puellam* (b), quæ toto Vere circa *Plenilunia Symptomatis hystericis* percussa fuit tam pertinacibus ut totam *Lunæ* quadram durarent; nam cum primum diem reciprocis *Motibus* conquateretur, biduum post *avandix* soporq; altus eam detinebant; reliquum quaternarium quiritabatur, nugabatur, sive leviter delirabat, vigilabâtque.

Paralyfes Periodicas observarunt non rarò *Medici*. Oppressit *Virum* annis gravem (*Historiam* referente *Pisone* (c)) cum ingenti *Lassitudi-*

(a) *De Morbis à serosâ Celluvia*, Obs. 27.

(b) Obs. 28.

(c) Obs. 16.

ne Somnolentia ; accedebant *Resolutio Nervorum* ac Stupor, Oblivio, & quædam Desipientia, cum Febre. *Reducebat has Querelas per duos annos Nova semper Luna, mitescentibus sensim Symptomatis, & extremis Recursibus umbram duntaxat seu Imaginem exhibentibus eorum quæ primis Periodis fuerant observata.*

Reciprocantis *Membrorum Tremoris* insigne Exemplum suggerunt nobis *Nicolai Tulpii* (a), animi Candore & acri Judicio commendati Scriptoris, Adversaria ; Qui integrum triennium pallidam & habitûs planè pituitosi Virginem exagitavit, non assiduò sed interpolatis duntaxat vicibus, durante quâlibet Periodo ad horas fermè duas, cum Guttore rauco & suppressâ Voce.

(a) *Observ. Medic.* lib. 1. cap. 12.

Circuituum autem ordo (sunt ipsissima Authoris Verba) conveniebat manifestè, modò cum Maris, modò cum Lunæ, modò cum Solis Motu ; prout enim horum variaret ratio, pro eo etiam, vel celerius, vel tardius, accedere & recedere reciprocantis Tremoris Circuitus.

Permagni esse Momenti Lunam ad concitanda illa *Mulierum Profluvia* quibus a *Menstruis* quas servant vicibus impositum est Nomen, non ex Opinione vanâ, sed sedulâ Observatione compertâ re, affirmârunt Veteres. Et recurrerent sanè, dubio procul, universis Fœminis eâdem certâ Lege hæ *Purgationes*, nisi obstarent aliæ graviores Causæ, & Sideris hujus Influxui intercederent varia singularum Victûs Vitæq; ratio, infinitum Temperamentorum discrimen, & incerta denique pluri-

plurimorum Casuum Vis & Efficientia. Certum est, in Regionibus propius ad *Æquatorem* sitis (ubi validissimam esse Lunarem Actionem ostensum est) copiosius fluere *Menses*; in iis contrà quæ *Polis* sunt viciniore (cùm illa ibi sit debilior) parcius. Id in *Borealibus*, imprimis observavit *Hippocrates* (a), qui & hanc reddit in *Scythicis* Mulieribus Sterilitatis Causam.

Hæc cùm sit *Purgaminum Muliebrium* conditio, minimè mirum est, si & Viris quandoque eveniant *Periodicæ Hæmorrhagiæ*; Sicuti enim (ut brevibus rem hanc totam expediam) major, pro ratione *Molis*, *Sanguinis* in *Fœminis* quam in *Viris* copia, causæ est quòd ille certis intervallis per peculiare meatu è corpore exeat, iisque maximè qui-

(a) *De Aere, Locis, & Aq.*

bus imminutâ aeris ambientis pressione, facultatem se explicandi habet interna aura ; *Ita* & in Mari-
bus, illis imprimis quorum imbecilior est natura, & infirmius Fibrarum robur, si quando nimîâ *Plethorâ* turgescant Vasa, rumperentur ea necessario illis potissimum temporibus quibus horum distensionem minimâ vi reprimit externus Æther.

Invisit Me, proximè elapso anno, generosus Juvenis, infirmiore Corporis Fabricâ, cætera sanus, cui per sesquiannum redierat, *Novâ* constanter *Lunâ*, *Sanguinis Sputum*; Perstitit illud ad quatuor semper aut quinque dies, sensim imminuto Profluvio; quod eo singulis Recursibus sensit urgere vehementiùs, quo majorem Venarum *Plenitudinem* fecerat *Victûs Vitæq;* ratio.

Memora-

Memorabilis est, tum Morbi ipsius, tum qui hunc comitabantur Eventuum nomine, D. *Pitcarnii* Casus. Is cùm in *Scotiâ* haud procul *Edinburgo* Ruri esset, anno (si bene ipse meminit) 1687. Mense certe Februario, Cœlo solito magis sereno & rubente Sole, in ipso *Lunæ Coitu*, subitum habuit, sine manifestâ causâ, *Sanguinis* è Naribus *Profluvium*. Præcesserat insolitæ Virium Imbecillitatis gravis Sensus. Postridie in Urbem reversus, comperit in *Baroscopio* eâ ipsâ horâ (fuerat enim nona Matutina) altiùs subsedisse *Hydrargyrum* quàm aliàs unquam id descendere aut Ipsi aut D. *Gregorio* (cujus in *Ædibus* asservabatur) visum fuerat. Mortuum quinetiam eodem tempore concidisse D. *Cockburne* Professore Philosophiæ, ex repentinâ *Sanguinis* è Pulmone *Eruptione*; Ex Amicis denique

nique qui ipsius opem, affligente quavis Ægritudine implorare solebant, quinque aut sex aliis atque aliis *Humoris Profusionibus* tentatos, in eodem illo temporis Articulo condoluiffe.

Duo nobis in hanc rem *Exempla* subministrant *Regiæ Societatis Collectanea*. Alterum refert Medicus Celeberrimus D. *Musgrave* ; quod est hujusmodi (a). Viro cuidam ab ipsa Infantia ad annum usque ætatis vicesimum quartum profluxit *Plenâ* semper *Lunâ* Sanguis ex Pollice sinistro, primùm quidem ad *Uncias* quatuor, post annum verò sextum decimum, ad semilibram. Quem Fluxum cum ille, adustâ Ferro candente parte, inhiberet, incidit mox in gravem *Hæmoptœn*,

(a) *Philos. Transact.* Numb. 272.

ex quâ, Sectâ sæpiùs Venâ, & idos-
 neorum Medicamentorum ope, dif-
 ficulter demum & ægre evasit. Al-
 terius Summa hæc est (a). Caupo
 quidam *Hybernus*, ab anno ætatis
 quadragesimo tertio usq; ad quin-
 quagesimum quintum, *Effusionem*
Sanguinis habuit ex Indice Digito
 manûs dextræ, singulis fere Men-
 sibus recurrentem, ad libras circiter
 quatuor; quæ si quando arte restrin-
 geretur, urebat Brachium acerri-
 mus Dolor. Minus quidem cum
Lunæ Motu congruebant *hujus*
 quam *illius* Mali Circuitus, ob e-
 normiorem fortassis Vitæ modum,
 & Detrimentum quod Ægri Sani-
 tati attulit immodica emissi humo-
 ris copia; hoc ipso tamen Memo-
 riâ imprimis digna est ista Narra-
 tio, quòd *Festo Paschatis*, hoc est,

(a). *Philos. Transact.* Numb. 171.

proximo post *Æquinoctium* Vernali
Plenilunio, profluxit primò Sanguis ;
 quod anni tempus hujusmodi Mor-
 bis maxime opportunum esse, ex
 supradictis manifestum est.

Istud porro nos hic perpendere
 oportet, ab Experimentis *Sellæ* suæ
Staticæ edoctum comperisse *Sancto-*
rium (a), principem hujus discipli-
 næ Authorem, *Corpora Virorum sana*
& moderatissimo Victu utentia, singu-
 lis mensibus fieri solito ponderosiora,
 unius scilicet duarúmve *Librarum* pon-
 dere, & redire ad consuetum pondus
 circa finem *Mensis*, ad instar *Mulie-*
rum ; sed factâ *Crisi* per *Urinam* pau-
 lo copiosorem vel turbidiorē. Qua-
 propter, Fiet ex ea re necessariò,
 ut illis *Valetudinis Vitiis*, men-
 struis intervallis, obnoxius sit *Ro-*
bustissimus quisque, quæ a *Repleti-*

(a) *Medicin. Static. Sect. 1. Apor. 65.*

one ducunt originem ; Ut, illis temporibus instet imprimis ab his periculum, quibus levissimo pondere distensa Vasa repellit ambiens Æther ; Et denique, ut, cum parium fere sint Virium *Nova Plenaque Luna*, in hanc modò, modò in illam incidant hæc Morborum genera, prout opportunius est alterutri *Influxui Corpus*, & congruit magis cum hac aut illâ Sideris Periodo, *Humorum Plethora*.

Tum frequens tum difficilis est ille Mulierum Morbus, quem *Fluorem Album* appellant Medici. Et hunc quidem per quatuor annos, *Novâ*, singulis Mensibus, *Lunâ*, recurrentem, perstante semper octiduum Profluvio, observavit *Pit-carnius*.

Incerta est, & variis subiecta
 Casibus, *Ulcerum* conditio, & ha-
 bent hæc tamen interdum, certâ
 lege, suos *Humoris Æstus*. Eru-
 ditum Juvenem memorat G. Bagli-
 vi (a), Ingenii minime vulgaris
 Vir, Cui, Cùm laboraret *Fistulâ Ster-*
coraceâ in Intestino Colo prope Jecoris
regionem, crescente Lunâ ingens Ster-
corum Humorûmque copia ex Ulcere
prodibat, quæ paulatim, eâdem decre-
scente minuebatur; Cujus rei ita cer-
tam habebat experientiam Ægrotus, ut
de Lunæ Quadraturis & Periodis solâ
Humoris per Fistulam excreti observa-
tione rite judicaret.

Reducit mihi in memoriam hæc
 Narratio Adolescentis cujusdam In-
 fortunium, qui a Venereo cum
 impurâ Muliere Coitu sensit pri-
 mum in Dorso Dolorem, in Femo-

(a) *De Experiment. circa Sanguinem*, p. m. 242.

ribus verò Gravitationem cum Imbecillitate ad motum, per quatrídium. Natum inde est in ipsâ *Colis Glande Ulcusculum*, è quo profluxit Pus mali odoris. Intra septimum diem desinit sponte suâ ille Fluxus; at *Novâ Lunâ* revertebatur denuò, persistente per aliquot Menses hâc Mali conditione, nimirum usque donec idonea adhiberentur Remedia; quibus tandem penitus cessit.

Renum Dolores per Lunaria intervalla reciprocantes animadvertet non rarò, quisquis æquam horum habuerit rationem. Morbum descripsit *N. Tulpius* (a), *Henrici Ainswordi*, *Theologi Britannii*, apud *Amstelædamenses*, cui supprimebatur *Urina*, quolibet ferme *Plenilunio*, cum insigni angustia, & evidenti totius Corporis

(a) *Observat.* Lib. 2. cap. 43.

incendio, ad diem quartum. Neque excernebatur illa iterum, nisi vel declinante Lunâ, vel sectâ Brachii Venâ. Et Periodicum simul se vidisse retulit (a) Capillorum Miſtum, quolibet decimo quarto die revertentem, cum insigni Urinæ difficultate, & tantâ perturbati Corporis inquietudine, ut vix in Cubili se contineret Æger.

Inspexi nuper sectum Pueri quinquennis Cadaver, cui Mortem accelerârunt graves Nephritidis cum Vomitu & Alvi Fluxu, Accessiones. Oppleti erant tum Renes tum Ureteres Materiâ Calculosâ, quam varias hîc illîc cernere erat induisse Concretionis Formas. Primum Mali Fundamentum erat aqueus & limpidus Humor, qui paulatim Lactescens in tenues & ramosas Crystalllos abiit, quibus in unum coeuntibus

(a) Ibid. Observ. 52.

accessit tandem *lapidea* Durities. Affirmavit mihi D. *Groenvelt*, harum rerum apprimè gnarus Medicus, qui confectum his ærumnis *Misellum* sæpiùs inviserat, comperisse se *Plenam*, per aliquot Menses, *Lunam* attulisse semper diros *Ægro* Cruciatus, quos elapsus plerumq; per Iter *Urinæ* unus aut alter *Lapillus* levabat.

Menstruas sæpe habere Recursus vices *Spiritus* Difficultates, ab *Experientiâ* didicit subtilis judicii Vir, *Helmontius* (a); *Exacerbatur* (inquit ille) *Asthmatis Paroxysmus* *Lunæ Stationibus* & *Ævi Tempesti-*
tibus, quas ideo præsentit & præsagit. Confirmat hoc ipsum J. *Floyerus* eruditus Eques, qui in describendâ hujus Morbi Historiâ, cæteris

(a) *Asthm & Tuss.* §. 22.

omnibus palmam præripuit ; Deprehendit nimirum Is (a), quatuordecim dierum intervallo reverti plerumque has Anxietates, & Lunæ Circuitibus consentire.

Insolitum & rarum *Lunaris* Facultatis Effectum memoriæ prodidit, Doctrinâ Studiôque pariter laudandus *Kerckringius* (b) ; Nota ipsi erat Matrona quædam *Galla*, quæ tempore *Plenilunii* Facie prædita erat rotundâ, & sanè quàm formosâ ; sed decrescente *Lunâ*, Oculi, Nasus & Os in unam partem vertebantur, ita ut deformis admodum in publicum prodire non sustineret, donec crescente iterum Sidere, rediret & ipsa paulatim ad suum *Plenilunium*, & Formæ suæ *Venustatem*. Hoc si cui mirum vide-

(a) *Treatise of the Asthma*, pag. 17.
tom. 92.

(b) *Observ. Anatom.*

atur, referenti Authori fidem facient comperta Vulgo in *Conchyliis* & multis Animantium generibus, confimilis Virtutis Exempla ; Nam, ut cecinit olim *Lucilius* (a), sapiens Poeta,

*Luna alit Ostrea, & implet Echinos,
Muribu' fibras,
Et Pecui addit ———*

Et post hunc *Manilius* (b) ;

*Sic submersa fretis Concharum &
Carcere clausa
Ad Lunæ Motum variant Animalia
Corpus.*

Multis impedita Difficultatibus, & arduæ Disquisitionis est, De *Crisibus* in Morbis acutis Doctrina, operæ pretium itaque est, nunquid

(a) Apud Aul. Gellium, lib. 20. cap. 8.
mic. lib. 2.

(b) *Astrono-*

ad hanc explicandam conferat nostra Disputatio, paulò diligentius investigare. Magnum habere Momentum ad Medicinam rectè faciendam *Dierum Criticorum* Considerationem, putârunt semper Veteres, & ad horum rationem distinxerunt *Februm* tempora ; Obsoletum jam est hoc Studium, & irridet aut supervacaneam ducit Medicorum Vulgus omnem de hisce Quæstionem. Idq; duabus, quantum ego Conjecturâ assequor, potissimum de Causis.

Primò, Habebantur quæ hanc Artem effecerunt primæ Observationes in *Orientalibus* & *calidis* Mundi Plagis ; Cùm ergo illæ in *Borealibus* & *frigidioribus* Regionibus ad Usus reducerentur, nullâ habitâ Locorum Discriminis ratione, fefellerunt non rarò Medicorum Opinionem.

nionem, nec ad spem respondit
Eventus.

Deinde, Perpaucis Remediis constabat antiquitùs Medicina, neque aliam *Febribus* adhibere Curam moris erat, quàm quæ tenui Victu vim & ferociam Morbi aliquatenus reprimeret; *Naturæ Ministros* se præbebant Medici, & *Hanc* sequentes Ducem ad varios Humorù in Corpore motus animum advertebant sedulò. Postquam vero in diversas Curandi vias processerunt hujus atque illius Sapientiæ Professoris æmuli, & ex *Opinionibus* magis quàm ab *Experientia* natis *Monitis* res agi cœpit, nullus relinquebatur iis *Præceptis* locus, quæ a priscâ Medendi ratione pendebant; cùm non uno modo torquerentur jam Ægroti, & incertum sæpe esset quinam ab ipso Morbo ducerent originem Do-

lores, quósvē afferrent ingesta per-
verso more Pharmaca.

Quo certiùs itaque constet qui-
bus præcipuè innixa sit Fundamen-
tis hæc Antiquorum Disciplina, &
ad quam Normam exigere Obser-
vationes suas debeat quisquis ho-
rum hâc in parte Studium æmulari
exoptat ; Pauca quædam in medi-
um proferenda sunt.

Primò ; Habent Morbi omnes
Ἐπιδήμιοι, sive qui in Populum sævi-
unt, sua quique, certo ordine di-
stributa, *Tempora*, quibus incre-
scunt, consistunt, & ad Sanitatem
inclinant. Constantes adeò & per-
petuæ sunt horum Leges, ut quo-
ties a *Cœli Statu* oriuntur *Febres*,
quarum Accessiones in plerisq; sine
intermissionibus urgent, si modò
contingat has quavis de Causâ, in
aliis

aliis per circuitus redire, pensentur semper Paroxyſmorum numero ceſſantis Morbi intervalla, ita ut parem menſura ægritudinem ſuſtineant utroque modo laborantes.

Id ipſum ſolâ Experienciâ compe-rit, in indagandis Morborum Hiſtoriis ſolertiſſimus *Sydenhamus*, qui hâc de cauſâ ſex Menſes durare *Quartanas Autumnales* animadver-
tit (a), quoniam ſi ritè ponatur calculus, inter omne id tempus re-currentes Acceſſiones horas com-
plent 336, five dies 14 ; qui qui-dem *Continuarum* Februm quas ea-dem anni Tempeſtas apportat Ter-minus eſt.

Neque diſcrepat ab hac ratione *Galen*i Obſervatio (b), ideò nimi-rum, ſeptenos habere Circuitus

(a) *De Morb. Acut.* p. m. 95. (b) *Comment. in Aphor.*
Hippocr. lib. 4. Aph. 59. & *de Criſib.* lib. 2. c. 6.

Exquisitam Tertianam, cùm *Legitima Continua* intra septimum diem definat, quia *unum conficiunt diem singuli Paroxyfmi*; hoc est, dispar licet fit hujus & illius Morbi conditio; æquale tamen est quo Corpus ab alterutro tenetur, temporis spatium.

Causa porrò cur istud ita eveniat hæc est, nempe,

Secundò; Fermentatur in hisce *Malis Sanguis*, neque defervescit ille, usque donec per *Organa Secretionis*, prout his aut illis magis accommodatus est Humor, foras derivatæ fuerint plurimæ Morbum committentés particulæ.

Tertiò; Sicuti suis quisque temporibus defæcantur qui fermentescunt Liquores, sic definitum habet

bet spatium quo depuratur a *Fermento Vitale Fluidum*.

Quartò ; Denique , non eodem perpetuo Tenore cursum suum peragunt quæ conjuncta secum fert hæc Sanguinis *Effervescentia* Symptomata, illa verò horum ratio est, ut *certis* imprimis *Diebus* adeò manifesta sui prodat indicia Morbus, ut non difficile sit ex iis, felicem an infaustum *Exitum* habitura sit *Ægritudo*, conjecturâ augurari.

Hâc perspectâ *Febrium* conditione, Veteres *Dies* illos qui Morte aut Sanitate finiebant plerumque Morbum, *Decretorios* appellârunt ; Hos verò quibus præcipuè *Spêi* aut *Periculi* ostendebantur *Notæ*, nominârunt *Decretoriorum Indices*.

Et hætenus quidem non erat conjecturalis hæc *Scientia* ; adjuncta verò

verò demum probis Observationibus perversa Ratiocinia magnis implicuerunt dubiis eam Quæstionem. Nescivit *Hippocrates* istius Morborum acutorum naturæ Causam, quâ Ægrum liberabat Dies *septimus*, *quartus decimus*, aut *unus & vigesimus*. Famâ inter alias eminebat illis temporibus *Pythagoræ* Schola, cujus magna Scientiæ pars in *Harmoniâ* & reconditis *Numerorum* Mysteriis posita erat; *Impares Paribus* efficaciores habebantur, summa verò tribuebatur *Septenario* potentia. Has Philosophi Opiniones ita sequebatur divinus in Medendo Vir, ut Recidivam timeret si *pari* die desisset Febris (a), & *decimum quartum* aut etiam *unum & vigesimum* diem expectaret, nisi *septimus* Morbo finem fecisset; quoniam *multum*

(a) *Aphor. Sect. 4. 36.*

poteſt tum in Ægreditudinibus, tum in Partu edendo, Numerus Septenarius (a).

Cùm verò certum eſſet, ſolvi interdum Febre laborantes, Die ſexto aut oſtavo, ſine periculo Recuſus, has Rationes ut vanas repudiavit *Aſclepiades (b)*, & jure Sententiam dixit *Ceſus (c)*, In his antiquos, tunc celebres admodum, *Pythagoricos Numeros ſeſelliſſe.*

Iſto animadverſo Errore, *Galenus* feliciùs longè in hâc Diſquiſitione proceſſit; nec ab *Imparium Dierum* Efficaciâ ducere originem cenſuit *Febrium Acceſſiones & Crifeſ*, ſed a Facultate *Lunæ*, quæ *Terreſtribus* imperat, & cætera *Sidera* vincit, non *Potentiâ*, ſed *Vicinitatis Virtute (d)*.

Habent itaque, ſi ipſius authoritatem ſequi velimus, *Circuitus*

(a) *De Septimeſt. Partu.* (b) *Vid. Ceſum, lib. 3. cap. 4.*
 (c) *Ibid.* (d) *De Dieb. Decretor. lib. 3.*

suos, quibus septem dierum intervallis accedunt & inclinant Morbi acuti, a Cursu *Lunæ*, quæ *singulis Hebdomadis*, cum nimirum *Illa Nova, Dimidia, vel Plena est, Viribus pollet maximis* (a).

Ex hisce manifestum est, ritè advertisse *Galenum* Causam quæ *Paroxysmos* *Februm* immutet, at *Modum* quo hæc Effectum parit, non fuisse conjecturâ affecutum. Summa Rei hæc est.

Crisis est *Materiæ Morbum* facientis per hos aut illos *Corporis* meatus *Expulsio*, quæ ut cum *Ægri Salute* peragatur, eatenus illa comminenda & digerenda est, quoad permeare & transire possit per *Ora Glandularum* ad quas appellit. Idcirco, sicuti perfectissima fit *Sudoribus* *Febris Solutio*, (tum quòd Na-

(a) *De Dieb. Decret.* lib. 3.

turâ cæteris omnibus plus Liqueoris
 exspuant *Subcutaneæ Glandulæ*, tum
 quoniam per angustissimos harum
 Tubulos non alius quàm tenuis &
 probè *concoctus* Humor percolari
 queat,) ita maximo cum periculo
 Morbum Finit *Sanguinis Fluxus*, in-
 dicat enim ille eam esse Mali indo-
 lem, ut per nullas Corporis *Vias*
 defæcari possit Sanguis, qui pro-
 inde *Effervescentiâ* suâ Canales di-
 rumpit. Mediam hîc conditionem
 habent geniti in illis Partibus *Ab-*
scessus per quas crassi & tenaces ex-
 purgantur Succi.

Certum est igitur, si modò in
Novam Plenâmvæ Lunam incidat
 Tempus, quo aut a *Defervescente*
 Sanguine foras pellitur noxius Hu-
 mor, aut *Profusionem* minantur ul-
 tra modum tensi ab *Æstu Febrili*
Canaliculi, eò faciliorem & pleni-
 K 2 orem

orem fore Morbi *Crisin*, quòd minore tum vi Corporis superficiem urgeat, & Fluidorum impetum reprimat circumfluus *Æther*. Fieri quinetiam posse, ut ob variam hujus Causæ rationem, *hodie* interdum peragatur quam, pro more & conditione *Ægritudinis*, *crastinus dies* apportare debebat, *Febris Solutio*; aut in *posterum diem* contrà differatur, qui *hodiè* sperandus erat *Morbi Terminus*; Cùm acceleretur *Motus Naturæ* a *Facultate Lunæ*, & hujus ope nonnunquam indigeat, ad amovendum *Aeris Obstacle*, solito debilior *Animalis Machina*. Idcirco, *sexto* quandoq; quandoq; & *octavo*, uti observavit *Hippocrates*, solvetur *Morbus*, cujus *Circuitum septimus* in plerisque *Dies* definit.

Conve-

Convenit itaque, si *Lunaris* Virtutis in hisce Casibus Momentum perpendere velimus, Tempus quo primùm invasit Morbus diligenter notare ; *Hujus* deinde Indolem, & quonam *Secretionis* genere, Salutem *Ægri* moliri soleat *Natura* probè nōsse ; neque nimiâ sedulitate, præsertim sub finem *Ægritudinis*, Humorum Motus turbare ; Laborantis denique Vires æstimare atque expendere. Comperiet dubio procul si quis has in faciendâ Medicinâ Leges servaverit, non *Novam* solùm *Plenamque Lunam*, sed & *Sideris* ad *Meridianum* Cœli fastigium, aut huic oppositum Locum, Accessionem, ad immutandum Corpus animale vim afferre maximam.

Comprobant id ipsum, & Nobis quasi ob oculos ponunt, D. *Paschalii de Partu & Morte Animalium*, nec non de Morborum Accessionibus, Obser-

Observationes (a); Partitur, nimirum, ille Νύχθημερον in quatuor *Senarios* Horarum; *Primum* conficiunt tres Horæ antecedentes Lunæ ad *Meridianum* Cœli Verticem appulsum, unà cum tribus quæ hunc subsequuntur; *Secundum* verò, quæ his proximè succedunt Sex Horæ; Ex reliquis denique *Diei veri* Partibus constant *Tertia* & *Quarta* *Ægæ*s. Hinc animadvertit, Nullum Animal Nasci aut Mori tempore *Primi* aut *Tertii*, quos *Fluxûs* *Senarios* appellat; Contingere verò omnem tum Partum tum Mortem *Secundo* aut *Quarto*, quibus *Refluxûs* imponit Nomen. Incessere quinetiam, in *Febribus intermittentibus*, *Paroxyfmi* plerumque Vim *Fluxûs* horis, Solvique mox sudoribus eundem *Refluxûs* tempore. Ex his

(a) *Philos. Transact.* Numb. 202.

colligit, Motum, Vigorem, & Impetum perstare maximè *Fluxûs Sennariis* ; Quietem contrà, Imbecillitatem & Interitum, ad *Refluxûs Sennarios* præcipuè pertinere.

Non falsò itaque *Memoriæ olim prodidit Aristoteles, Nullum Animal nisi Æstu recedente expirare (a).*

(a) Vid. *Plin. Hist. Nat. lib. 2. cap. 98.*

CAPUT

CAPUT III.

AD usum demum quem Nobis in Medendo præbeat hæc Disquisitionis, transeundum est ; Et is quidem non foret nullus, si ad Prædictiones *Accessionum* & *Eventuum* in Morbis solummodò spectaret, cum istiusmodi Judicia Medico concilient Honorem, Ægrorum verò Spem & Fiduciam confirment. At verò majus hinc Emolumentum consequemur, ipsam enim Morborum *Curam* ab hisce Ratiociniis promoveri ostendam. Et primò quidem dicam quod est universalius, ut ad ea quæ de Singulis observanda restant, sternatur Via.

Satis

Satis itaque constare arbitror, Morbos omnes quorum Circuitus *Lunæ* Periodis respondent, esse a *Repletionē* oriundos. Cū enim *Actio Lunaris* per solam Vasorum Distensionem Effectum sortiatur, liquet illam Plenitudinem tantū augere, quæ sive *Moli* Fluidorum, sive eorundem *Turgescentiæ* debeatur, idem valet.

Ideoque in omni Malo per singulos Menses semel aut iterum recurrente, quod ab Influxu *Lunæ* Vires acquirit, usui erit *Depletio*; quæ si non Morbo Medelam, at saltem levamen feret.

Quoniam verò in hoc Remedio, spectanda sunt imprimis *Ægitudinis Genus*, & Detractionis *Modus* & *Tempus*, quædam erunt de his omnibus tenenda Præcepta.

Convenit ergo Expendere primum, num in Arteriis hæreat *Causa*

L

Mor-

Morbi, an verò Vitio Liqueurum qui è Sanguine derivantur, in *Partem* quamvis Corporis *principem* transferatur. In priore Casu, plus *Missioni Sanguinis*, in posteriore, plus *Medicamentis*, quæ Errores ejusdem emendent, tribuendum erit.

Præterea, cùm *Experientiâ* Duce, discamus tutissimè demi *Materiam* per *Vias* quas *Natura* monstrat ; per quos *Meatus* in quovis *Malo* sponte ægrotantis fiant *Purgationes*, diligenter animadvertendum erit.

Deinde, *Tempus* maximè opportunum *Detractioni* erit in plerisque Casibus paulo ante *Accessionem Mali*, cùm hoc modo non solum venienti Morbo occurratur ; sed & turgescens *Materia* faciliùs & copiosius è Corpore erumpat.

Sed

Sed de his quidem luculentius erit Judicium, si quædam ad Morborum, quos prius recensui, Curam pertinentia, brevibus saltem expediam.

A *Morbo Comitiali* incipiam ; Is cum in Adultis sit curatu difficillimus, in Pueris tamen haud ægrè levamen recipit. Et quidem, quantum præter alios *Detractionis* Modos, hîc valeat ferofi Humoris è Capite, per admotum Occipiti Emplastrum *Vesicatorium*, *Depletio*, ex eo quem suprâ retuli, Casu manifestum est ; qui Fidem facit *Panarolo* affirmanti se *Vesicante Suture Coronali* appposito Puerum septennem, *Aphonum*, *stolidum*, & *Epilepsiæ obnoxium*, *Sanitati restituisse* (a) ; Et *Celsi* Consilium commendat, suadentis in hujus Morbi

(a) *Observ. Medic. Pentecost. 4. Obs. 30.*

Insultibus, Occipitium incidere, & Cucurbitulas admove, Ferroque candente in Occipitio, & infra quâ summa Cervicis Vertebra cum Capite committitur adurere duobus in locis, ut per ea perniciosus Humor evadat (a). Occupavit enim Cerebrum in plerisque hisce Ægritudinibus Malum; quod sicuti in Infantibus Plenitudini & Sanguinis, nondum Exercitiis & Pulmonis Actione subacti, Lentori, ita in ætate provectioribus, Delapsibus ab alto, aut subitis Terroribus ortum sæpissimè debet. Si quid hîc adversus gravissimum Valetudinis genus a Medicamentis quæ Fluidorum Vitium corrigunt Præsidii est, id forsan a Cinnabari, five nativâ, five factitiâ, aut a Radice Valerianæ sylvestris, antequam Caudem edat in pulverem tritâ, fre-

(a) Lib. 3. Cap. 23.

quenti usu, jure licebit expectare. Utriusque laudabiles Dotes non semel sum Expertus. De *hujus* imprimis Virtute consulendos velim, tum laudatum modò *Panarolum* (b), tum *Fabium Columnam* (c), eruditum & Herbarum Scientiâ nulli secundum, Authorem.

His ipsis Remediis cedit *Vertigo*. Vomere verò oportet interdum *Ægrum*, & admotis Capiti aut Cervici Emplastris *Epispasticis*, foras ducendus est noxius Humor. Oculorum est hic Morbus, & a tensis ultra modum extremis Arteriis, uti ex Theoriâ *Bellinianâ* manifestum est, trahit plurimum originem, unde *Lunæ* Circuitibus consentire minimè mirum.

Neq; multum dispar est *Affectuum Hystericorum* Cura; Verum hi

(b) *Observ. Pentec.* 1. Obs. 33. (c) *Phytobas.* p. 120.

Sanguinis Missionem minimè ferunt. *Alvus* quoque rarò ducenda est. Utilior longe est *Vomit*us, sub tempus præsertim ingruentis Mali : Id, si jam invasit, optimè discutunt in *Pilulis sumpta Gummi Ammoniacum*, virosum *Castoreum*, *Sal Succini*, & consimilia, quæ Spiritus reficiunt *Pharmaca*. Facienda tamen est in plerisque his Casibus Vitæ consuetudini Muliercularum, & Animi imprimis Affectionibus Medicina.

Menstruas Recursus vices ideò servat quandoque *Paralysis*, quia a Capite plerunque incipit hic Morbus ; extra Canales nimirum propulso feroso Latice, qui pro varietate Locorum in quæ depluit, hujus aut illius Partis Nervorum Resolutionem parit. Hinc fit, ut *Apoplexiam* sæpissime subsequatur hic Affectus, interdum utroque, interdum

dum altero tantum resolutio Corporis Latere. Si quando verò a læsis extrinsecus Nervis, aut natis intus Tumoribus, oritur hujusmodi Imbecillitas, illa certos Circuitus non habet.

Utile hîc erit, post Depletionem redundantis Pituitæ, quam felicissime plerisque in Casibus absolvunt *Alvi Dejectiones*, revertenti Malo occurrere, non solum Medicamentis quæ frigidos & tenaces Humores extenuant, qualia sunt *Radix Raphani rustici, Valerianæ sylvestris, Semen Sinapios*, & siquæ sunt his similia; Sed & crebrâ Corporis in *Aquam frigidissimam Demersione*; si Vires, nimirum, & Ætas id finant; non pariter enim *Senio Confectis* ac *Juvenibus* prodest ista Medicina; quæ cum *Fibrillas* relaxatas *constringat*, & *Urinam* simul *moveat*, utroque modo huic Valetudini est aptissima.

Eâ de Causâ, Veteres, uti Author est *Cælius Aurelianus* (a), sic laborantes aut Natare cogeant in Mari, aut decurrentibus ab alto Aquis Partes infirmas aliquandiu subjicere. Ob majus scilicet *Aquæ marinæ* quàm *dulcis Pondus*, & acrius delabentis præcipiti cursu *Rivi* quàm stagnantis *Laticis Frigus*.

Quod ad *Fluoris Menstrui* in Mulieribus Vitia attinet, id seriò perpendendum est, uti plurimùm Causam habet *Nimia Profusio* in *Acrimonia* Sanguinis, ita ortum sæpissime trahere *Menstrui Retardationem* ab ejusdem *Lentore*. Rariùs verò ob *Humoris paucitatem* supprimitur hic *Fluxus*; adeò singulari Artificio, ad Salutem singularum & Generis Propagationem pariter neces-

(a) *Chronic.* lib. 2. cap. 1.

fariæ, Purgationi prospexit & confuluit Sapientissimus rerum Conditor. Quocircà, sicuti in *Immodico Profluvio* habenda est ratio *Temporum*, quibus facillimè ferventem Humorem Canales suos dirumpere expositum est, ut, cùm illa instant, *Missò* quàm longissimè inde ubi prorumpit, *Sanguine*, avertatur *Materiæ Cursus*; ita quoties non provenientia *Menstrua Venæ Incisionem* desiderant, servanda est imprimis *Lindani Cautio*, quam ab *Etmullero* (a) commendatam, explicuit nuper & ingeniosè demonstravit Vir Doctissimus D. *Freind* (b). Porro, Cùm efficacissime *Liquoris Arteriosi Effervescentiam*, quâ distenduntur *Vasa*, reprimat & compescat *Cortex Peruvianus*; maximè juvabit;

(a) Tom. 2. pag. 1017. Edit. ult.

(b) *Emmenolog.* pag. 103.

fi quando larga nimis timetur *Effusio*, paucis aliquot ante imminentem Accessionem Diebus, creber nobilis istius Medicamenti Usus.

Hæc eadem & in aliis omnibus, quæ certis intervallis recurrunt, *Hæmorrhagiis* tenenda sunt ; petito simul ab iis Pharmacis auxilio quæ dilatatas ultra modum Fibras restringunt & coercent ; inter quæ principem habere locum concretum illum *Succum*, cui falsò *Terræ Japonicæ* impositum est nomen, quàm plurimis Experimentis deprehendi, in illis imprimis quæ ex Pulmone fiunt *Sanguinis Rejectionibus*.

Illud verò ut hic moneam necesse est, Tantam, nimirum, esse in hujusmodi Casibus *Lunæ* Facultatem, ut suppresso interdum qui ab unâ parte fertur sanguine, is ex aliâ, ruptis extremis Canaliculis, exeat. Id accidit *Generoso Juveni*, Cujus
Morbum

Morbum suprâ (a) retuli ; Cùm enim *Sanguinis* ex Pulmone singulis Mensibus prorumpentis *Sputum* reprefferant laudata modò Medicamenta, patiebatur Is, dictis Temporibus, Ejusdem ex Naribus *Fluxum*, a quo tamen, cùm Malo jam immunis esset princeps Pars, nihil erat metuendum periculi.

Pari quidem ratione contingit hoc, quâ *Quadrupedibus* quæ per *Menstrua* purgantur, *Novâ* plerunque *Lunâ* incidere hoc Profluvium, observatum est. Id *Equabus* imprimis & *Simiis* usu venit ; Et *His* sane adeò constanti ordine, ut *Ægyptii* olim, uti Testis est *Orus Apollo* (b), non solùm pro *Lunâ* *Cynocephalum* pinxerint, ob consensum quendam quoad *Lunæ* cum *Sole* coitum afficitur

(a) pag. 46.

(b) *Hieroglyphic. Vid. Gesner. de Simiis.*

hoc animal, Miffo nimirum Fœminæ è Genitali Vafe Sanguine; ſed & in ſacris Simias nutritiverint, ut ex ipsis Conjunctionis Solis & Lunæ tempus cognosci poſſit. Certa itaque ſe produnt in omnibus animantium generibus Imperii Lunaris Indicia, modò conſtans & æquabilis Viſtûs ratio Sideris Virtuti reddat opportunum Corpus.

Hæc qui intellexerit, quâ neceſſitate Menſtruos etiam interdum ſervet Circuitus Fluor Albus, perſpiciet; imprimis ſi hunc humorem profundant Uterina Vaſa; modò enim ex his, modo ex Glandulis quibus conſita Vagina eſt erumpit tetra Colluvies. In illo Caſu, fluentibus Menſibus ſupprimitur Profluvium; In hoc, etiam cùm in Menſtruis eſt Mulier perſtat adhuc, & vel dum in Utero geſtat, excruciat.

Neq;

Neq; dispar admodum est *Ulcerum* ratio; è quibus cùm *Sanies* jugiter exeat, minimè mirum est si largiorem hujus effusionem faciant jam memoratæ Causæ; illis maximè in Partibus, ubi laxior & facile cedens Corporis compages vix ullâ vi contra Canaliculorum distensionem resistit. Unde a *Capitis Vulneribus* gravissimum imminere *Novâ Plenâque Lunâ* Periculum, compertum est.

Nephriticos Dolores haud feliciùs quis lenire aggrediatur, quàm detractò primùm è Venis Sanguine. Neque profectò inutile erit illis qui hisce *Cruciatibus* tentantur, per quæ *Intervalla* recurrant *Paroxysmi* observare, & quo tempore maxime periclitantur, *Depletionem Vasorum* moliri. Istud enim constat,
Com-

Compressionem angustorum in Renibus Meatum à minimarum Arteriarum Plenitudine Malum hoc fovere, quam augere semper *Novam Plenamve Lunam*, extra dubium est.

Unde mirari subiit aliquoties, Historiarum Medicarum scriptores totos esse in *Præcipitandis* (uti loqui amant) in Tubulos Renales *Arenulis*, cùm ex Incisione Cadaverum didicerim, ut suprà memoratum est, primam concrefcentis *Calculi* Materiam esse limpidissimum in *Carunculis* per quas destillat Urina, *Serum*; quod in lapidem durescere posse, Nemini mirum erit, qui *Salum* fluidorum *Vires Attractrices*, & Effecta impediti in angustissimis Canalibus Motûs, cognoverit. Hinc fit, Ut dato subinde *Mercurio Dulci* plus proficiamus in incipiente hoc Morbo, quàm quibusvis *Urinam moventibus* Medicamentis ; Resera-

tis

tis nimirum a nobili Pharmaco
tenuium Vasorum Obstructionibus,
& prohibitâ, quæ has plerunque
sequitur, Salsorum Humorum Co-
hæsione.

Cùm non uno modo noceat his
quos *Spiritus* premit *Difficultas*, *Lu-
naris* Vis, tum nimirum ob mino-
rem *Ætheris* in Pulmonem ducti
portionem, tum ob majorem Vaso-
rum Sanguinis Dilatationem, omni
ope tristissimo malo subveniendum
est, *Sanguinis Missione*, leni *Vomiti-
one*, *Alvi liquatione*, interdum & *Pur-
gatione*. Cavendum verò est, maxi-
mè sub tempora impendentis *Ægri-
tudinis*, ab illis omnibus quæ San-
guinis impetum & fervorem conci-
tant; urget enim in hujusmodi
Anxietatibus Febricula, quam calidis
five *Cibis* five *Medicamentis* incen-
dere nefas est. Unde *Clamoribus* &
Ira-

Iracundiâ Anhelis abstinendum esse; monuit Hippocrates (a), & *Æstatē sæpius & sævius quam Hyeme infestare Asthmatis Accessum;* observavit Helmontius (b). Hâc de Causâ, præter ea quæ dixi, multum hîc valent illa Remedia quæ refrigerant simul Humores & Urinam pellunt; qualia sunt; *Acetum* in quo infusa sit *Scillæ Radix*, *Acidus Nitri* aut *Salis Ammoniaci Spiritus*, *Aqua Fumò Sulphuris* saturata, *Gas Sulphuris* vocant *Chymicæ* Authores; Et quæ his consimilia recensuit plurima laudatus Floyerus.

Diligentiam Medici & acre Judicium desiderat *Februm Cura*. Hæc *Depletionibus* fervescente primùm *Sanguine* potissimum peragitur; Al-

(a) *Epidem. Lib. 6. Sect. 4.*

(b) *Asthm. & Tuss.*

vi verò *Purgatione* ideò rarissimis in Casibus utendum est, quoniam turbatur ab Illâ Humorum motus quo Sanguinis Defæcationem molitur Natura. Cùm consistit Morbus, tenui magis victu quàm Medicamentis res agenda est. Inclinatâ verò jam Febre, reficiendæ sunt paulatim laborantis Vires, quo faciliùs per Vias quas monstrat Mali conditio, foras pellatur superans Materia.

Utilia super his Præcepta tradiderunt Veteres, quorum rationem simul & Usus *Belliniana* Nos docet Theoria. Medicamenta verò quibuscvis Morbi Temporibus accommodare, ille demum sciet, qui Remediorum Facultates, & quâ necessitate per has aut illas partes deriventur varii generis Humores, probè intellexerit.

FINIS.

N

COROLLARIUM.

Cùm in primis hisce Schedis expositum sit, quæ *Morborum Recursus* memoratis temporibus faciunt *Cæli Motus*, *Ventis* simul concitandis pares esse ; *Horum* verò Vim variam sentire Nos, prout conspiciant cum illis ad agitandum *Aera*, aliæ pariter atq; aliæ *Causæ* ; *Operæ* pretium erit quantum has *Rationes* confirmet ipsa *Rerum Natura*, brevibus saltem indicare.

Incidit ante aliquot *Menses*, anno proximè elapso, *Die Novembris* xxvi. paulò ante mediam noctem, gravissima *Procella* ; stupentibus cunctis & attonitis insolito prorsus & immani

immani *Ventorum* Furore ; qui ultra sex horas perstitit.

Historiam & Causas omnes mirabilis Eventûs pertexere, mihi neq; opera est neq; otium ; demandam hanc ingeniosissimo Viro D. *Halleio* Provinciam capeffere nolo ; Quantum verò ad rem nostram facit, attingam leviter.

Erat illo tempore *Luna* in *Perigæo*, instabatque simul *Novilunium* ; Utraque de Causâ sursum ferri *Æthera*, & increbrescere *Ventos*, demonstratum est. Et hinc quidem qui subsequebantur Maris *Æstus*, erant immodici & maximè tumentes. Et altius solito, plerisq; saltem in Locis, subsedit in *Baroscopio* Hydrargyrum (a).

(a) *Philosoph. Transact.* N° 289.

Accedebant verò his, dubio procul, ex supra (*b*) memoratis aliæ pariter Causæ ; Illas omnes dignoscere Nobis minimè licet ; at *Cæli* saltem manifesta Conditio quantum ad hanc Calamitatem contulerit, perpendi potest.

Postquam in illis Locis quibus incubuit hæc fera *Ventorum Vis*, per *Æstatem* & *Autumnum* copiâ solito majori deciderant *Pluviæ* ; Mitior & *Calidior* quàm pro more *Anni* appetebat *Hyems* ; ita ut ad finem usq; *Novembris*, Liquor in *Thermometro*, cujus *Gradus quartus supra octogesimum* Gelu indicat, infra *Centesimum* nunquam subsederit (*c*).

Et hinc sanè, collectas fuisse in *Ætheriâ Plagâ*, sursum latis ab *Ar-dore* ex humidâ *Terrâ Anhelitibus*,

(*b*) p. 22.

(*c*) *Philosoph. Transact.* loc. citat.

Salium, *Sulphurisque* innumerabiles Atomos, conjecturam facimus; quibus variè coeuntibus & agitatibus, accessit huc & illuc effluenti jam *Aeri* exitialis Impetus.

Fidem dictis faciunt, quibus crebris, sub tempus funesti Turbinis, micuit *Æther*, *Fulgura*; & *salso Sapore*, die insequente, Linguam ferientia, etiam in Campis longè a Mari remotis, Arborum *Virgulta* & *Gramina*; ut degustatum Pabulum refugerint Pecudes.

Sed hæc fusiùs persequi minimè vacat. Istud potiùs meminisse juvat; Contigisse etiam Patrum nostrorum *Memoriâ* immoderatam *Tempestatem*, huic fortasse jam dictæ minimè parem, at cujus tamen miram Violentiam referunt illorum *Temporum Annales*. Sæviit illa, Nocte quæ Mortem impii Perduellis

lis *Cromwellii* infecuta est, die 3. *Septembris*, Anno 1658.

Aeris per illius Anni decursum, Statum & Morem nullæ, quod quidem sciam, docent *Ephemerides*. Istud verò observâsse, pertinet ad propositum ; *Plenam*, nimirum, *Lunam*, sub accessum *Æquinoctii Autumnalis*, apportâsse hanc *Ventorum* Rabiem ; ut mirum non sit magnis Motibus opportunam fuisse *Cæli* regionem.

Pari necessitate, in illis Regionibus quas crebra premunt *Diluvia*, iis plerunq; Temporibus fieri *Inundationes* observatum est, quibus Viribus maximis pollet *Luna* ; ut non immeritò horum Malorum præcipuam Causam in Tumentes immodicè *Maris Æstus*, & infeliciter simul conjunctam horum aut illorum *Syderum*

derum Facultatem attractricem, conje-
cerit Eruditus Baccius (a).

Has & confimiles habent a *Naturâ* *Causas Ventorum Turbines* ac *Tempestates* ; Quantum enim ad *Quæstionem de Divinâ Potentiâ* spectat, num *Supremi Numinis Irâ* extra *Rerum Ordinem*, eveniant hujusmodi *Calamitates*, differere non est nostrum ; Religionis Vinculis animos hominum absolvere minimè conabor ; Quanquam enim certis Legibus constare & moveri sciam singulas immensæ hujus *Machinæ* Partes, & eandem *Fabricæ Dispositionem* quæ *Universæ Moli* commodissima est, *Paucis* quandoq; in *Locis* inferre debere *Clades* & *Damna* ; Suum tamen *Rerum Conditori Opt. Max.* in omnia quæ

(a) *Del Tevere*, lib. 3. p. 228.

perfecit jure cedendum est Imperium. Et erat fortassis *Divinæ Rationi* consentaneum illo Artificio Mundum instruere, quo caderent interdum Noxæ & Detrimenta in Homines, quos *Fulminibus* terrere, & *Prodigiorum Tempestatumque* metu in Officio continere, necesse habebat.

F I N I S.

